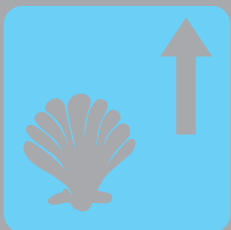
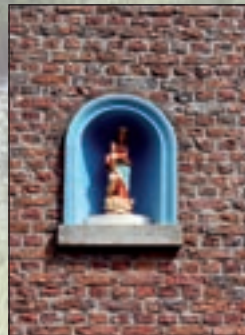

BOCHOLTZ

Jacobusroute

Wandelroute Jacobusroute Bocholtz

Uitgave van de gemeente Simpelveld

Beste wandelaar van de Jacobusroute,

Wandelen is gezond en ontspannend, zeker als dit gebeurt in een aansprekende omgeving.

Wij nodigen u graag uit om te genieten van de prachtige vergezichten, van het golvend landschap en van ons cultuur-historisch erfgoed.

Het is dan ook de moeite waard om tijdens uw “blauwe tegeltocht” de beschrijvende tekst ervan te lezen en “uit”-stapjes te maken naar de vele bezienswaardigheden die erin vermeld staan en waarnaar verwezen wordt.

Ook na afloop van de wandeling is het goed vertoeven in Bocholtz en Simpelveld. Wij zien u graag nog een keertje terug om “stoom af te blazen” in onze mooie gemeente.

Geniet van de rust en de ruimte die Bocholtz u te bieden heeft.

Namens het Gemeentebestuur van Simpelveld wens ik u veel wandelgenot en belevingsplezier toe.

Wiel Weijers
Wethouder toerisme
Gemeente Simpelveld

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met de leden van de werkgroepen Toerisme en Fiets- en Wandelpaden Simpelveld:

Joeri Schlösser

Bungalowpark Simpelveld

Peter Crombach

Dorpsdichter

Miryam Offermans

Huize Damiaan

Raymond Oostwegel

Nederlandse Fietsersbond

Josien Claessens

Natuurtransferium Poort Mergelland
Restaurant De Driesprong
Hotel Vallonné

Jacques Janssen

Nordic Walking Limburg

Mariëtte Simons

Hoeve Scholtissenhof

Jacqueline Senden

Vakantieappartementen St. Gillishof

Moniek Claessen en Annemarie Engels

VVV-Zuid-Limburg

De heren Bosch en Schrijen

Wandelsportvereniging NOAD

Bert Kosmis

De Witte Keizerin

Leo Franzen

Ondernemingsvereniging Bocholtz

Randy Habets

Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij

Jacobusroute Bocholtz 9,1 km

Start: ZLSM, Station Simpelveld

- **Station Simpelveld**

Het authentieke stationsgebouw is in oude glorie hersteld en fungeert als centrum van het project Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM), die met 150 vrijwilligers op het oude baanvak van het 'Miljoenenlijntje' sinds 1995 weer een stoomtrein exploiteert. De stationsrestauratie, een voormalige visitatiezaal (douanezaal), bezit nog de originele houten overkapping uit begin 20e eeuw en is ingericht als restauratie uit de jaren twintig.

Station Simpelveld

Met rug naar stationsgebouw

Rechts: Stationstraat

Rechts: Oranjeplein

- **Monument** voor slachtoffers van tweede wereldoorlog

Rechts: richting Vaals, onder spoorbrug door (rechts aanhouden)

- Deze **spoorbrug**, een industrieel monument, werd in 1927 geopend.

Bij rotonde **rechts:** Gaasstraat

Links: aanhouden en rechtdoor 'bergop'

• De monumentale huizenrij aan uw linkerhand is ontworpen door architect Stuyt, die in het begin van de 20e eeuw in Oostelijk Zuid-Limburg veel gebouwen heeft ontworpen, al dan niet in relatie tot de opkomende mijnindustrie.

• Aan uw rechterhand: **bungalowpark Simpelveld** en **Natuurtransferium Poort Mergelland** (toeristisch start- en informatiepunt, fiets- en wandelroutes en fietsverhuur)

Bungalowpark Simpelveld en
Natuurtransferium Poort Mergelland

Bij eerste mogelijkheid **links**: oversteken (vóór **Kruinweg**)

Rechts: bij bordje **Fietsroute 51** : veldweg volgen **Sint Nicolaasweg**

Bij splitsing: **links** afslaan

• *rechterkant*: **wegkruis** onder boom

Bij paaltje gasunie: **rechts** aanhouden

• *rechts*: **visvijver**

Vóór spoortunneltje: **rechts**: voetpad vervolgen

Onder viaduct door

Rechtdoor, bij eerstvolgende splitsing

2e **links**

Visvijver

Bij kruising **links**: onder tunneltje door

Groeneweg

Rechts: Simpelvelderweg

Rechtdoor vervolgen : Schoolstraat

• Hier lagen vroeger twee kloosters: het **paterklooster** van de 'Paters Lazaristen' (Duitse orde) en een **zusterklooster** 'Zusters Vincentius á Paulo' (Franse orde). Tevens twee scholen, een 'openbare' jongensschool en een 'bijzondere' meisjesschool. Nu staat op deze plek een verzorgingscentrum en een stukje verderop ligt aan uw linkerhand het Patersplein.

Rechtdoor richting kerk: Pastoor Neujeanstraat

• **Rechts**: **RK Begraafplaats**
Bocholtz

• De **pastorie**, gebouwd uit Bocholtzersteen, stamt uit 1794 en is gebouwd op een plek waar ten tijde van de tachtigjarige oorlog een gasthuis stond, gesticht door familie de Bongard. Dit gasthuis was bedoeld voor arme pelgrims die hier maximaal een dag en een nacht konden verblijven.

Pastorie

Kerkplein

• **Links**: **Kerk Parochie H. Jacobus de Meerdere**
De kerk van Jacobus de Meerdere is in 1873 opgezet door Pierre Cuypers als traditionele kruisbasiliek met één toren. In vermoedelijk de jaren dertig van de 20e eeuw heeft men ten oosten van het bestaande transept een nieuwe oostpartij gebouwd met veel verder uitstekend transept.

Kerk

Rechts: aanhouden, nog steeds **Pastoor Neujeanstraat**

- *Rechts:* **typische gevels**
- *Links:* hoekpand: **blauwe nis** met Mariabeeld

Bij T-splitsing

Rechts: **Heiweg** omhoog lopen, richting spoorwegovergang

- *Links:* hoeve **Scholtissenhof**
Hoeve Scholtissenhof is een karakteristieke carréboerderij uit de 15e eeuw. Vroeger werd de hoeve bewoond door een schout (vroegere benaming voor burgemeester). De hoeve heeft altijd al als boerenbedrijf gefungeerd. In de stallen stonden koeien, paarden en varkens. Tegenwoordig is het er aangenaam vertoeven. Op het terras op de binnenplaats worden typische Limburgse lekkernijen te koop aangeboden en organiseert men er creatieve activiteiten. Tevens is hier de permanente expositie 'Klein Limburg' ondergebracht.

Scholtissenhof

Vanaf Scholtissenhof “**terug**” over spoor **Heiweg**

Rechts aanhouden: **Dr Nolensstraat**

Bij kruising **oversteken:** **Minister Ruijsstraat**

- Deze **straat** (de vroegere Akerstrasse) was de belangrijkste straat van Bocholtz. Hier bevonden zich winkels en boerderijen. Tot 1938 ging men door deze straat richting Aken of station.

- *Links: karakteristiek **kruisbeeld***

Bij Plus supermarkt: **rechts** aanhouden

- *Links tegenover Rozenstraat: **aparte gevel***

Rechtdoor vervolgen

- *Rechterkant: huisnummer 60: authentieke **gevelversiering***

- ***wegkruis** op kruising*

Aparte gevel

Links: Overhuizerstraat

- *Rechts: complex **Overhuizen***

Rechts: Paumstraat

Vervolgen naar ingang

- **Overhuizen**

Het tegenwoordige Overhuizen (Oberhausen) is een complex van gebouwen, gegroepeerd rondom een langgerekte binnenplaats, hoofdzakelijk uit de 18e eeuw. Van het voormalige herenhuis, rond 1820 ("wereldlijke macht") afgebroken, zijn alleen nog een aantal kelderfragmenten bewaard gebleven. Het goed Overhuizen was in 1330 in het bezit van Wynand van Oberhausen, vervolgens van de familie Van den Hove. In 1666 werd het gekocht door Edmond Baron van Bocholtz. In 1677 ging het met de titel over aan de familie Van Rochow. In 1774 werd Oberhausen zetel van de heerlijkheid Bocholtz. In een nabijgelegen weiland ontspringt de Eyserbeek.

Overhuizen

• **Omlijsting ingang**

De met een ellipsboog overtogen toegangspoort heeft een hardstenen buitenomlijsting. In het fronton (bovenstuk) vinden we de wapens van Van Rochow en Lamargelle en onder andere de kwartierwapens Lopez de Villa Nova en Van Bocholtz; bij nader inzien blijken de wapenschilden op zich aanwezig, de details zijn echter onherkenbaar gemaakt door soldaten van Napoleon. Voorts enige Latijnse, Franse, Duitse, Nederlandse en Spaanse teksten, met chronogrammen, die het bouwjaar 1741 aangeven. Vóór de oude toegangspoort vinden we de resten van een oude gemetselde brug.

• **Capella Domestica**

Achter aan de binnenplaats ligt een kapel, die in de kerkvisitaties van de 17e en 18e eeuw als 'Capella Domestica' (huiskapel) voorkomt. Vanaf de Franse tijd verliest zij deze functie ; zij werd vanaf ongeveer 1824 gebruikt als smederij, maar is inmiddels gerestaureerd en weer ingericht. De vierkante binnenruimte ervan is overkluisd met een bakstenen kruisgewelf. De kapel is vrij toegankelijk.

Capella Domestica

Met rug naar Overhuizen

Links: richting pleintje

Rechtdoor: Paumstraat

Rechts: omhoog: Hofstraat

• *Huis nr. 7: typische bouwstijl met ornamenten*

Bij splitsing:

Rechtdoor: Steenberg

(in bocht): **links** aanhouden: Steenberg

Hofstraat 7

- Rechts: pand **Steenberg 36**: typische gevel

Rechtdoor vervolgen

- Rechts: **Steenberg 60**; boerderij in Kunradersteen

- Rechts: **Sint Gillishof**
De hoeve Sint Gillishof wordt al genoemd in 1300. Hij viel onder de Commanderie Aken, een onderdeel van de Landscommanderie van de Duitse ridderorde te Aldenbiesen (B). In 1797 werd de hoeve geconfisceerd door de Fransen.

Sint Gillishof

Links: voetpad naar beneden
(tegenover Sint Gillishof; naast Steenberg 91)

Rechts: door hek voetpad in

- **Schapenbeheer**
Hier wordt begrazingsbeheer toegepast. Door begrazing ontstaat een open landschap met veel verschillende soorten planten en dieren.

(ook bij trapje aan rechterkant)

Schapenbeheer

Route **rechtdoor** vervolgen

Bij 'kruispunt': **links**

Bij T-splitsing: **rechtdoor**

- links **Kasteel De Bongard**

Kasteel De Bongard is oorspronkelijk gebouwd als 'moeras' kasteel: goed verdedigbaar, maar niet bewoonbaar. Het kasteel werd in de 16e eeuw (rond 1523) verbouwd tot woonkasteel. In het nooit volledig gerealiseerde oorspronkelijke ontwerp omsloten vier vleugels van het herenhuis een binnenplaats, terwijl er vier hoektorens waren. Tegenwoordig resteert hiervan een linker zijvleugel, een deel van de voorvleugels en de ronde toren op hun gemeenschappelijke buitenhoek. Vroeger was het kasteel omgracht.

Het herenhuis is een zeer karakteristiek voorbeeld van de overgangsstijl van late gotiek naar renaissance onder Luikse invloed.

Het goed behoorde al in 1314 toe aan de belangrijke familie Van den Bongard. Door erfopvolging werd de familie 'heer' van Simpeldeld en Bocholtz. Sinds 1626 was het kasteel zetel van de heerlijkheid Bocholtz en Simpeldeld. Vanaf 1678 ging het via huwelijk over aan het geslacht Von der Leyen. Sinds 1926 bewoond door de familie Schnackers, die sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw ook eigenaar is.

Kasteel De Bongard

Pad **vervolgen**

Bij 'grote weg' (hekje)

Links: [Prickart](#)

Bij splitsing: rechtdoor: [Broek](#)

- *Links: kruising Kievit/Broek: **kapel**; anno 1950 Deze omgeving wordt 'Op de Kievit' of, op z'n Limburgs, 'Op der Kiefet' genoemd. Een en ander heeft weinig of niets met de Kievit als vogel te maken, maar is een verbastering van het Duitse woord 'Kiefert' wat dennenbos betekent.*

Met bocht mee (**links** aanhouden)

Kapel

- *Links: Hoeve Viermorgen*

Rechts: onder viaduct door, langs borden

SIMPELVELD

Deze weg **Bocholtzerweg** volgen, met bocht mee richting spoorweg-
overgang oversteken ter hoogte van spoorwegovergang aan de linkerkant
voetpad vervolgen

- *Rechterkant: overzijde spoor:
werkplaats en rangeerterrein
ZLSM*

Bij rotonde **rechts:** onder spoor-
brug door

Direct **links:** **Oranjeplein**

Links: **Stationstraat**

Werkplaats en rangeerterrein ZLSM

Station Simpelveld

Eindpunt van de wandeling

© Peter Crombach, Voerendaal, 2006-2007

Literatuur:

(bron: 'Kijken naar kastelen... in Oostelijk Zuid-Limburg', Stadsarchief Heerlen/Werkgroep Open Monumentendag Heerlen, 1994)

(bron: folder Hoeve Scholtissenhof)

(bron: 'Op ontdekkingstocht door Zuid-Limburg' / Frank van den Hoven, uitgeverij Filatop, 2003)

